

**МОНГОЛ УЛСЫН
БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН
ЯАМ**

Засгийн газрын XII байр, Барилгачдын талбай 3,
4 дүгээр хороо, Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15170
Утас: 31 06 12, 7600 3333-1126, Факс: (976-11) 32 29 04,
Цахим шуудан: info@mcud.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mcud.gov.mn

2023.03.14 № 1/834

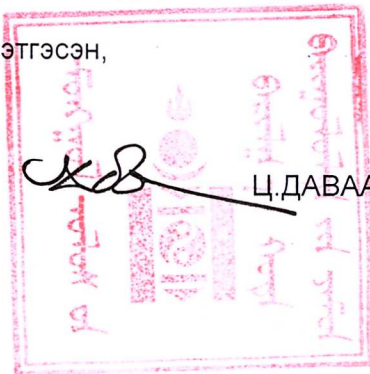
танай 2023.02.28-ны № 05 -Т

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН, УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД ДАРГА С.ОДОНТУЯА
ТАНАА

Танаас 2023 оны 02 дугаар сарын 28-ны өдрийн
03 тоот албан бичгээр ирүүлсэн улсын хэмжээнд
баригдаж буй барилгуудын чанар, норм, стандарт, газар
хөдлөлтийн талаар асуусан асуултуудтай танилцаад
холбогдох хариуг хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хавсралт ... хуудастай.

Хүндэтгэсэн,

Ц.ДАВААСҮРЭН

153360742

Асуулт 1. Газар хөдлөлтийн судалгаанаас харахад манай улсын хот, суурин газрын 75 орчим хувь нь 7 ба түүнээс дээш, 12 сум, суурин газар 9-өөс дээш баллын газар хөдлөлтийн идэвхтэй бүс нутагт оршиж байна. Үүнээс 7-гоос дээш баллын газар хөдлөлтийн идэвхтэй бүс нутагт хүн амын 86 хувь нь амьдарч байна гэсэн судалгааг 2019 онд гаргажээ. Улсын хэмжээнд баригдсан болон одоо барьж байгаа нийт барилга байгууламж, тэр дундаа орон сууц, олон нийтийн барилгын газар хөдлөлт болон байгалийн бусад гамшигт тэсвэртэй эсэх талаарх мэргэжлийн байгууллагуудын дүгнэлт, хичнээн тооны барилгууд газар хөдлөлтөд тэсвэргүй болон тэсвэртэй эсэх талаарх тоон мэдээллийг бүсчлэл болон байршлаар нь:

Хариулт 1.

1.1. Газар хөдлөлтийн зураглалаар:

Барилга, хот байгуулалтын яамнаас газар хөдлөлтийн чиглэлээр Монгол орны газар хөдлөлтийн ерөнхий мужлалын зураглал, Улаанбаатар хот болон 12 аймгийн төвийн газар хөдлөлтийн бичил мужлалын зураглалуудыг 2012-2017 онд Одон орон, геофизикийн хүрээлэнгээр хийж гүйцэтгүүлсэн.

Энэ ажлын хүрээнд Монгол орны нийт нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд газар хөдлөлтийн 1:1,000,000 масштабтай ерөнхий мужлалын зураглалаар нийт газар нутгийн 45 хувь VII баллын нөлөөллийн бүсэд, 18 хувь VIII баллын нөлөөллийн бүсэд, 3 хувь IX баллын нөлөөллийн бүсэд, 0.1 хувь X баллын нөлөөллийн бүсэд тус тус байна гэсэн судалгаа гарсан.

1.2. Барилга байгууламжид хийсэн бат бэх найдваржилтын төлөв байдалд мэргэжлийн дүгнэлт гаргаж паспортжуулсан байдал:

Улсын хэмжээнд олон нийтийн 18,422 олон нийтийн барилга байгууламж ашиглагдаж байгаагаас нийслэлд 9821, аймаг орон нутагт 8621 барилга байгууламж байна. Үүнээс нийслэлийн хэмжээнд 2002 оноос өмнө баригдсан орон сууцны 672, олон нийтийн 272 барилгад бат бэх найдваржилтын төлөв байдалд мэргэжлийн дүгнэлт гаргаж паспортжуулсан байна. Дээрх барилгуудыг дүүргээр нь авч үзвэл:

№	Дүүргийн нэр	Зориулалт	Газар хөдлөлтөд тэсвэртэй	Хүчитгэх шаардлагатай	Газар хөдлөлтөд тэсвэргүй	Нийт
1.	Баянгол	Орон сууц	43	18	57	118
		Олон нийт	2	5	30	37
2.	Хан-Уул	Орон сууц	11	10	71	92
		Олон нийт	2	25	16	43
3.	Чингэлтэй	Орон сууц	17	10	83	110
		Олон нийт	5	11	53	69
4.	Сүхбаатар	Орон сууц	24	19	64	107
		Олон нийт	4	23	29	56
5.	Сонгинохайрхан	Орон сууц	35	14	37	86
		Олон нийт	3	12	10	25

6.	Баянзүрх	Орон сууц	55	28	36	119
		Олон нийт	3	14	21	38
7.	Налайх	Орон сууц	0	1	19	20
		Олон нийт	0	2	11	13
8.	Багахангай	Орон сууц	1	0	2	3
		Олон нийт	0	1	3	4
9.	Багануур	Орон сууц	1	0	0	1
		Олон нийт	0	2	1	3
Нийт			206	195	543	944

Уг 399 орон сууцны барилгаас 377 орон сууцны барилгад Барилгын улсын хяналт хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллагаар ашиглахыг хориглосон шийдвэр гаргуулж, 61 барилгыг буулган, дахин барилгажуулах төслүүд хэрэгжиж байна.

Олон нийтийн барилгын хувьд ашиглахыг хориглосон шийдвэр тухай бүр гарч, энэ шийдвэрийн дагуу 2023 оны байдлаар 17 барилгыг буулгасан байна.

1.3.Улсын хэмжээнд ашиглагдаж буй сургууль, цэцэрлэг, эмнэлэгийн барилга байгууламжид гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээ хийсэн байдал:

Барилга байгууламжийн техникийн улсын хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас 2022 онд улсын хэмжээнд ашиглагдаж байгаа сургууль 1015, тэдгээрийн барилга байгууламж 1418, цэцэрлэг 1453, тэдгээрийн барилга байгууламж 1367, эмнэлэг 592, тэдгээрийн барилга байгууламж нь 839 бөгөөд нийт 3624 барилга байгууламжид гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээ хийсэн.

Судалгаанд хамрагдсан 3624 цэцэрлэг, сургууль, эмнэлгийн барилга байгууламжуудын ашиглалтын нөхцөл байдлаас үзэхэд улсын хэмжээнд их засвар хийж, хүчитгэх шаардлагатай 230, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэхгүй 42 барилга байгууламж байна. Эрсдэлийн үнэлгээний байдлаар нь авч үзвэл улсын хэмжээнд сургууль, цэцэрлэг, эмнэлгийн 84 барилга байгууламж их эрсдэлтэй, 394 нь дунд, 262 нь бага эрсдэлтэй гарсан тоон үзүүлэлтэй байна.

1.3.1.сургуулийн барилга байгууламжийн талаар:

Улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 1418 сургуулийн барилга байгууламж байгаагаас аймаг орон нутагт байгаа 1015, нийслэлд байгаа 403 барилга байгууламжид техникийн хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас өгсөн эрсдэлийн үнэлгээгээр улсын хэмжээнд байгаа сургуулийн барилга байгууламжийн 15.6% (225) нь их, 48.6% (700) нь дунд, 29.6% (426%) нь бага эрсдэлтэй үнэлэгдсэн байна.

Байршлаар нь авч үзвэл сургуулийн барилга байгууламжийн 25% (355) газар хөдлөлтийн 9 баллд, 46% (667) газар хөдлөлийн 8 балл, 18% (256) нь газар хөдлөлийн 7 балл, 11% (160) газар хөдлөлийн 5-6 баллын бүсэд оршиж байна.

Тандалд судалгааны дүнд сургуулийн барилга байгууламжийг ашиглалтын нөхцөл байдлаар нь аймаг орон нутагт их засвар хийх, хүчитгэх шаардлагатай

443, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэхгүй 123 барилга байгууламж, нийслэлд их засвар хийх, хүчитгэх шаардлагатай 64, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэхгүй 6 барилга байгууламж байгаа тоон үзүүлэлт байна. /Тоон үзүүлэлтийг зургаар үзүүлбэл/

Газар хөдлөлтийн баллаар:

№	Аймаг, нийслэл	Сургуулийн барилга байгууламжийн тоо	Газар хөдлөлт /балл/			
			5-6	7	8	9
1.	Аймаг	1054	160 (15%)	237 (22%)	302 (29%)	355 (34%)
2.	Нийслэл	384		19 (5%)	365 (95%)	
	Улсын хэмжээний нийт тоо	1438	160 (11%)	256 (18%)	667 (46%)	355 (25%)

Эрсдлийн үнэлгээгээр:

№	Аймаг, нийслэл	Сургуулийн барилга байгууламжийн тоо	Барилга байгууламжийн техникийн хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас өгсөн эрсдлийн үнэлгээгээр		
			Их	дунд	бага
1	Аймаг	1054	166 (15%)	586 (55.6%)	212 (20.11%)
2	Нийслэл	384	59 (15.36%)	114 (29.6%)	214 (55.72%)
	Улсын хэмжээнд нийт дүн:	1438	225 (15.6%)	700 (48.6%)	426 (29.6%)

1.3.2.цэцэрлэгийн барилга байгууламжийн талаар:

Улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 1453 цэцэрлэгийн барилга байгууламж байгаагаас аймаг орон нутагт байгаа 608, нийслэлд байгаа 684 барилга байгууламжид техникийн хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас өгсөн эрсдэлийн үнэлгээгээр улсын хэмжээнд байгаа цэцэрлэгийн барилга байгууламжийн 9% (106) нь их, 37% (445) нь дунд, 55% (662) нь бага эрсдэлтэй үнэлэгдсэн байна.

Байршлаар нь авч үзвэл барилга байгууламжийн 13% (171) газар хөдлөлтийн 9 баллд, 59% (806) газар хөдлөлийн 8 балл, 20% (276) нь газар хөдлөлийн 7 балл, 8% (113) газар хөдлөлийн 5-6 баллын бүсэд тус тус оршиж байна. .

Судалгааны дүнд сургуулийн барилга байгууламжийг ашиглалтын нөхцөл байдлаар нь аймаг орон нутагт их засвар хийх, хүчитгэх шаардлагатай 191, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэхгүй 123 барилга байгууламж, нийслэлд их засвар хийх, хүчитгэх шаардлагатай 17, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэхгүй 10 барилга байгууламж байгаа тоон үзүүлэлт байна. /Тоон үзүүлэлтийг зургаар үзүүлбэл/

Газар хөдлөлтийн баллаар:

№	Аймаг, нийслэл	Цэцэрлэгийн барилга байгууламжийн тоо	Газар хөдлөлт /балл/			
			5-6	7	8	9

1	Аймаг	727	113 (16%)	248 (34%)	194 (27%)	171 (24%)
2	Нийслэл	640		28 (4%)	612 (96%)	
	Улсын хэмжээний нийт тоо	1367	113 (8%)	276 (20%)	806 (59%)	171 (13%)

Эрсдэлийн үнэлгээгээр:

№	Аймаг, нийслэл	Цэцэрлэгийн барилга байгууламжийн тоо	Барилга байгууламжийн техникийн хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас өгсөн эрсдлийн үнэлгээгээр		
			Их	дунд	бага
1	Аймаг	659	65 (10%)	324 (49%)	270 (41%)
2	Нийслэл	554	41 (7%)	121 (22%)	392 (71%)
	Улсын хэмжээнд нийт дүн:	1213	106 (9%)	445 (37%)	662 (55%)

1.3.3.эмнэлгийн барилга байгууламжийн талаар:

Улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 592 эмнэлгийн 839 барилга байгууламж байгаагаас 635 аймаг орон нутагт, 204 нийслэлийн нутаг дэвсгэрт байгаа бөгөөд барилга байгууламжийн техникийн хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас өгсөн эрсдэлийн үнэлгээгээр эмнэлгийн барилга байгууламжийн 11% (84) нь их, 53% (394) нь дунд, 35% (262) нь бага эрсдэлтэй үнэлэгдсэн.

Байршлаар нь авч үзвэл барилга байгууламжийн 22% (184) газар хөдлөлтийн 9 баллд, 42% (352) газар хөдлөлийн 8 баллд, 23% (195) нь газар хөдлөлийн 7 баллд, 13% (108) газар хөдлөлийн 5-6 баллд байрласан.

Судалгааны дүнд сургуулийн барилга байгууламжийг ашиглалтын нөхцөл байдлаар нь аймаг орон нутагт их засвар хийх, хүчитгэх шаардлагатай 214, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэхгүй 36, нийслэлд их засвар хийх, хүчитгэх шаардлагатай 16, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэхгүй 6 барилга байгууламж байгаа тоон үзүүлэлт байна. /Тоон үзүүлэлтийг зургаар үзүүлбэл/

Газар хөдлөлтийн баллаар:

	Аймаг, нийслэл	Эмнэлгийн барилга байгууламжийн тоо	Газар хөдлөлт /балл/			
			5-6	7	8	9
1	Аймаг	635	108 (17%)	188 (30%)	168 (26%)	171 (27%)
2	Нийслэл	204		7 (3%)	184 (90%)	13 (6%)
	Улсын хэмжээний нийт тоо	839	108 (13%)	195 (23%)	352 (42%)	184 (22%)

Эрсдэлийн үнэлгээгээр:

№	Аймаг, нийслэл	эмнэлгийн барилга байгууламжийн тоо	Барилга байгууламжийн техникийн хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас өгсөн эрсдлийн үнэлгээгээр		
			Их	дунд	бага
1	Аймаг-21	586	76 (13%)	299 (51%)	211 (36%)

2	Нийслэл-9 дүүрэг	154	8 (5%)	95 (62%)	51 (33%)
	Улсын хэмжээнд нийт дүн:	740	84 (11%)	394 (53%)	262 (35%)

Асуулт 2. Иргэн бүр өөрийн ажиллаж, амьдарч буй барилга байгууламжийнхаа чанар, аюулгүй байдлын талаарх мэдээллийг олж авах, танилцах боломжтой эсэх болон энэ талаарх эрх зүйн орчин бүрдсэн эсэх:

Хариулт 2. Барилгын тухай хуулийн 49 дүгээр зүйлд шинээр ашиглалтад оруулсан болон ашиглагдаж буй барилга байгууламжид чанар, аюулгүй байдлын түвшингээр ашиглалтын гэрчилгээ олгох үйл ажиллагааг зохицуулсан.

Энэ зохицуулалтын дагуу ашиглагдаж байгаа барилга байгууламжийн бат бэх, найдваржилтын түвшинг паспортжуулалтын дүгнэлтийг үндэслэж тодорхойлох бөгөөд холбогдох өнгийн гэрчилгээг барилга байгууламжийн техникийн улсын хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас олгодог. Дээрх үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг иргэд харьяалах нэгжийн барилгын хяналт хэрэгжүүлэх байгууллагаас авах бүрэн боломжтой.

Мөн Засгийн газрын 2017 оны 353 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Барилга байгууламжийн ашиглалтын дүрэм”-д барилга байгууламжийн ашиглагч байгууллагын чиг үүргийг зааж өгсөн бөгөөд тухайн барилгын ашиглагч байгууллага нь техникийн үзлэг шалгалтыг дүрэмд заасан хугацаанд /жилд хоёроос доошгүй удаа/ хийж, 15 жил тутамд барилга байгууламжийн төлөв байдалд дүгнэлт гаргуулах үүрэгтэй байхаар зохицуулсан байдаг.

Асуулт 3. Барилга байгууламж барих зөвшөөрөл олгохоос эхлэн барьж байгуулах, бүх шатны хяналт тавих, тохируулах, зүгшрүүлэх, ашиглалтад оруулах, хүлээн авах зэрэгтэй холбоотой зөрчил, доголдлыг хэрхэн шийдвэрлэж байгаа болон хууль тогтоомж, барилгын норм, дүрэм, стандарт зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлагын тогтолцоог хэрхэн бүрдүүлсэн талаар:

Хариулт 3. Барилгын тухай хуульд зааснаар барилгын ажлын зөвшөөрөл олгох, ашиглалтад оруулах үйл ажиллагаа нь барилгын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон аймаг, нийслэлийн Засаг даргын бүрэн эрхэд хамаардаг бөгөөд барилгын ажлын зөвшөөрөл олгохтой холбоотой болон үе шатны хугацаанд ирүүлсэн гомдлыг хянаж шалгах, илрүүлсэн зөрчилд хариуцлага хүлээлгэх асуудлыг төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтын хүрээнд барилгын улсын хяналт хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллагын байцаагч /БТХ-ийн 47.2/, харин илрүүлсэн зөрчлийг арилгах хүртэл барилгын үйл ажиллагааг зогсоох /ТХШТХ-ийн 10.9.7/, барилга байгууламжийн баримт бичгийн шаардлагад нийцээгүй барилга байгууламжийг ерөнхий байцаагчийн дүгнэлт, шүүхийн шийдвэрийг үндэслэн албадан буулгах хүртэл арга хэмжээ авахаар тус тус зохицуулсан байна.

Түүнчлэн барилга байгууламжийн ажлын үе шатанд захиалагч, зураг төсөл зохиогч нь техникийн хяналтыг тавих чиг үүрэгтэй бөгөөд барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах болон тохируулах, зүгшрүүлэх хугацаанд захиалагч, зураг төсөл зохиогч, гүйцэтгэгч байгууллага нь өөрийн буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас гарсан хохирлыг бүрэн хариуцах үүрэгтэй байх зохицуулалтыг Барилгын тухай хуульд мөн давхар тусгаж, зохицуулсан байна.

Барилгын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд заасан “Барилгын зураг төсөлд тавигдах шаардлага”, 13 дугаар зүйлд заасан “Барилгын материал, бүтээгдэхүүнд тавигдах шаардлага”, 14 дүгээр зүйлд заасан “Барилга, байгууламжид тавих шаардлага”-ыг зөрчсөн тохиолдолд мөн хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.8-д зааснаар барилгын үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох зохицуулалттай байна.

Асуулт 4. Барилгын тухай хууль тогтоомж, зөрчсөн этгээдэд хариуцлага хүлээлгэсэн тухай статистик мэдээллийг сүүлийн 10 жилийн байдлаар:

Хариулт 4. Хууль тогтоомж, барилгын норм дүрэм, стандарт зөрчсөн этгээдэд хариуцлага хүлээлгэсэн талаарх мэдээлэл нь Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын эрсдэлийн үнэлгээний мэдээллийн санд хадгалагддаг бөгөөд Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар татан буугдаж төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллагуудад шилжсэнтэй холбогдуулан дээрх сангаас барилгын салбарын статистик мэдээллийг гаргахад хугацаа шаардлагатай байх тул ирэх 14 хоногт багтаан танд хүргүүлнэ.

---oOo---